SAVJETI IZLETNICIMA I POSJETITELJIMA

- Izabrati izlet čije se trajanje i težina mogu tjelesno izdržati,
- obavijestiti obitelj o smjeru kretanja i vremenu povratka; držati se rečenoga,
- izbjegavati svaki samostalni odlazak u planinu, a od grupe se nikad ne odvajati,
- upisati se u knjigu posjetitelja u planinarskom objektu,
- savjetovati se s domarom i iskusnim planinarima,
- držati se isključivo markiranih planinarskih putova,
- nositi čvrste i ugodne cipele s rebrastim potplatom,
- uvijek imati vode, baterijsku lampu i upaljač ili žigice,
- imati malu osobnu prvu pomoć,
- ponijeti rezervnu odjeću, kapu te zaštitu od sunca, kiše i vjetra; računati na moguće promjene vremenskih prilika.

AKO SE DOGODI NESREĆA U PLANINI

- Pružiti prvu pomoć,
- unesrećenoga zaštiti od hladnoće / vrućine,
- obavijestiti Hrvatsku gorsku službu spašavanja.

UZ OBAVIJEST O NESREĆI OBVEZNO NAVESTI SLIJEDEĆE PODATKE

- Ime, prezime, adresu i telefon osobe koja je obavijestila o nesreći,
- ime, prezime, adresu i telefon unesrećenoga,
- lokaciju unesrećenoga i opis ozljeda,
- što se poduzelo i tko je još obaviješten o nesreći.

OBAVIJEST O NESREĆI MOŽE SE DATI

- Na telefon **112**, tražiti Hrvatsku gorsku službu spašavanja,
- na obavještajnim točkama HGSS-a.

KORISNI PODACI

- Svi usponi su izrimno zahtjevni, osobito tijekom srpnja i kolovoza zbog velikih vrućina,
- planinarski objekti su neopskrbljeni i zatvoreni; voda je dostupna ispred PI. kuće Slobodan Ravlić-lokva i PI. kuće Pod Sv. Jurom.

ADVICES TO TOURISTS AND MOUNTAINEERS

- Choose excursions you can make in terms of both your fitness and time available.
- Advise your family about your itinerary and return time; stick to that.
- Avoid going to the mountain alone; do not leave the group.
- Register in visitor books in mountain huts.
- Take advice from mountain hut keepers and experienced mountaineers.
- Always stay on marked routs.
- Always use comfortable and strong shoes with ribbed sole.
- Always have water, battery torch and lighter or matches on you.
- Have a small first-aid kit on you.
- Take spare clothing, cap, protection against the sun, rain and wind; be prepared for weather changes.

IF AN ACCIDENT OCCURRED IN THE MOUNTAIN

- Administer first aid.
- Protect the injured person from cold / heat.
- Notify the Mountain Rescue Service (Gorska služba spašavanja).

WITH THE ACCIDENT NOTICE, PROVIDE THE FOLLOWING INFORMATION

- Full name, address, telephone number of the person providing information on the accident.
- Full name, address, telephone number of the injured person.
- Location of the injured person and description of the injuries.
- What has been done and who else has been notified of the accident.

INFORMATION ABOUT AN ACCIDENT CAN BE PROVIDED TO

- Telephone number **112**, ask for the Mountain Rescue Service (Gorska služba spašavanja, HGSS).
- Mountain Rescue Service information points.

USEFUL INFORMATION

- All ascends are exceptionally demanding, especially in July and August because of intensive heat.
- Mountain huts are closed and not supplied. Water is available outside the Slobodan Ravlić - Lokva and Pod Sv. Jurom mountain huts.

UNUTARNJI RED I PRAVILA PONAŠANJA U PARKU PRIRODE BIOKOVO

Park prirode je prostorno prirodno ili djelom kultivirano područje s naglašenim estetskim, ekološkim, odgojno obrazovnim, kulturno povijesnim i turističko rekreacijskim vrijednostima. Područje Parka prirode Biokovo zakonom je zaštićeni dio prirode stoga posjetitelje molimo i upozoravamo da:

- ne beru i ne oštećuju biljke, gljive i gljivice,
- ne sakupljaju puževe, gliste i ljekovito bilje,
- ne uznemiravaju, hvataju, ozljeđuju i ubijaju životinje,
- ne oštećuju gnijezda i duplje životinja,
- ne diraju i razbijaju špiljske ukrase (speleme), uništavaju i sakupljaju fosile, te uništavaju i otuđuju bilo kakve druge vrijedne nalaze,
- ne kampiraju, jer je to dopušteno isključivo uz odobrenje javne ustanove u određenim slučajevima,
- ne pale vatru osim na mjestima koja su uređena i posebno označena za tu namjenu,
- ne ostavljaju nikakav otpad u Parku prirode već da ga u vrećicama odnose u kontejner na ulazu ili na drugo za to predviđeno mjesto,
- ne zagađuju vodotoke, izvore i spremnike pitke vode,
- zabranjeno je slobodno kretanje pasa na području Parka prirode,
- se kretu samo na područjima i stazama koje su označene i namijenjene posježivanju,
- biokovskom cestom prometuju na vlastitu odgovornost.

RULES OF CONDUCT IN BIOKOVO NATURE PARK

Biokovo Nature Park is a partly natural and partly cultivated area, with important aesthetic, ecological, educational, cultural, historic and recreational-touristic features. The Park is protected by law wherefore the following rules of conduct are to be observed:

- do not pick or damage plants, trees and bushes;
- do not collect snails, pick mushrooms or medicinal plants;
- do not disturb, capture, injure or kill animals;
- do not disturb nests and tree hollows inhabited by animals;
- do not touch or break cave ornaments, destroy or collect fossils or any other findings, and do not destroy or take away other valuable finds;
- do not camp, as camping is allowed only when specifically approved by the Nature Park Management in particular cases;
- do not light fires outside locations specifically assigned and marked for this purpose;
- do not leave any litter in the Nature Park, but bag and deposit it in the container at the entrance or other places provided for this purpose;
- do not pollute streams, springs and drinking water tanks;
- do not let dogs run loose within the Park;
- do not walk outside areas and paths marked and assigned for visitors;
- take note that driving on the Biokovo road is on your own responsibility and risk.

MJERILO / SCALE

500 m 0 1 km 1,5 km

1 cm = 250 m

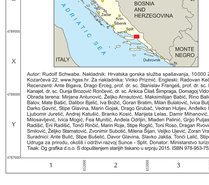
Visine u metrima / Elevations in metres

Ekvidistancija 10 m / Contours at 10 m intervals

UTM projekcija zona 33 sjever / UTM projection Zone 33 North

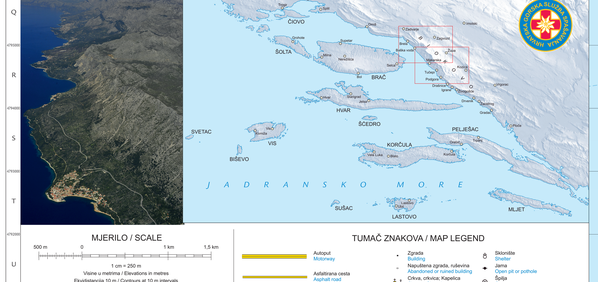
Elipsoid WGS 84

Kartografski izvori / Cartographic sources:
TK25 Državna geodetska uprava, vlastiti izvori

TUMAČ ZNAKOVA / MAP LEGEND

- Autoput / Motorway
- Asfaltirana cesta / Asphalt road
- Kolski put / Carriageway, dirt road
- Konjska staza / Bridle path
- Pješačka staza / Footpath, track
- Markirani planinarski put / Marked mountain path
- Planinarski put, zapušten / Mountain path, disused
- Poučna staza / Educational path
- Granica Parka prirode Biokovo / Biokovo Nature Park boundaries
- Izohipse / Contour lines
- Vrtača / Doline, karst valley
- Grmlje, makija / Undebrush, macchia
- Šuma / Wood
- Rijeka / River
- Potok / Stream
- Potok, povremeno bez vode / Seasonal stream
- Zgrada / Building
- Napuštena zgrada, ruševina / Abandoned or ruined building
- Crkva, samostan, Kapelica / Church, Chapel
- Religijski znak / Religious sign
- Groblje / Cemetery
- Spomen ploča; Spomenik / Memorial plaque, Monument
- Kula, utvrda / Tower, fort
- Antenski stup, TV mast / Antenna, TV mast
- Kota s nadmorskom visinom / Spot heights in metres
- Turistički ured / Tourist office
- Pošta / Post office
- Hotel
- Apartmani, sobe / Tourist apartments and rooms
- Kamp / Camp
- Restoran / Restaurant
- Trgovina / Market
- Crpka za gorivo / Petrol station
- Ambulanta / Surgery
- Autobusna postaja / Bus station
- Muzej / Museum
- Sklonište / Shelter
- Jama / Open pit or pothole
- Cave
- Svjetionik / Lighthouse
- Zdenac / Well
- Cisterna; Cisterna s povrenenom vodom / Cistern; Spring water cistern
- Lokva; Lokva s povremenom vodom / Pond; Seasonal pool
- Slavina / Tap, faucet
- Izvor / Spring
- Ulaz u Park prirode / Nature Park entrance
- Planinarski dom, planinarska kuća / Mountain hut
- Vidikovac / Lookout
- Botanički vrt / Botanical garden
- Paragliderska uzletišta / Paragliding
- Odmorište / Resting point
- Seosko domaćinstvo / Tourist farm
- Etno selo / Ethno village
- Put pogodan za vožnju biciklom biciklom / Mountain biking
- Plaža / Beach
- Opasnost / Danger

Autor / ostavite su ulijšli sen mogući napor u pripremi i izradi ovog zemljovida, ali ni on ne preuzima odgovornost za bilo koji eventualni nedostatak. Svaka slobodna reprodukcija ili bilo kakva druga upotreba ovog zemljovida bez pismenog odobrenja autora i nakladnika je zabranjena.

The author and the publisher made their best efforts in preparation and production of the map, yet they do not guarantee for any of its contents, wherefore they cannot be held responsible regarding any of the errors that might occur. Every and any copying or other use of this cartographic material for any purpose without the written permission of the author and publisher is forbidden. No part of the map may be reproduced in any form and any way without the author's written consent.

Autor: Rudolf Schwabe. Nakladnik: Hrvatska gorska služba spašavanja, 10000 Zagreb, Kozarčeva 22, www.hgss.hr. Za nakladnika: Vinko Prizmić. Engleski: Radovan Kiefkemet. Recenzenti: Ante Bijuna, Drago Erceg, prof. dr. sc. Stanislav Frangeš, prof. dr. sc. Božidar Kanajet, dr. sc. Đurđa Brozović Rončević, dr. sc. Ankica Cifuš Šimpraga, Domagoj Vidović prof. dr. sc. Ivan Zelenika. Suradnici: Ivan Bakić, Ivan Bakić-Ilijašić, Ivan Bakić-Ilijašić, Ivan Balen, Ivan Balen, Mate Baletić, Dalibor Bjelić, Ivo Božić, Goran Brekinj, Mirna Brozović, Ivo Čulić-Jukić, Darko Gavrić, Stipe Glavina, Marin Gojak, Drago Grubač, Vedran Huljev, Anđelko Ivanšić, Ljubomir Jurekić, Andrej Kakuljić, Branko Kosić, Marijana Latas, Damir Mihanović, Nenad Mlinarević, Ivica Mogić, Fea Muršić, Anđela Oštrin, Mladen Palinić, Grgo Puljas, Rajko Radišić, Ervi Radišić, Tonči Ročić, Marin Rop, Stipe Rupić, Toni Ruso, Dragan Ruvčuk, Josip Smiljević, Željko Blamatović, Zvonimir Subotić, Milena Šijan, Veljko Ujević, Zoran Vranešić. Godina izdavanja / Year of publication: 2016. Tisak / Printing: Slobodna Dalmacija Print d.o.o. Udruga za primorju, okoliš i održivi razvoj Suma - Split. Donator: Ministarstvo turizma RH. Tisak: Og grafika d.o.o. S dopuštenjem starijih tiskano u srpnju 2015. ISBN 978-953-7527-08-2

BIOKOVO

Park prirode
Nature park

JAVNA USTANOVA „PARK PRIRODE BIOKOVO"
PUBLIC INSTITUTION NATURE PARK BIOKOVO
Marineta - Mala obala16, 21 300 Makarska;
Tel: +38520127616-924;
Tekst/Written: Ksenija Protrka;
www.pp-biokovo.hr;
info@pp-biokovo.hr;
Facebook/Twitter: Park prirode Biokovo;
Instagram: nature_park_biokovo;
Godina izdavanja/Year of publication: 2016;
Tisak/Printing: Slobodna Dalmacija Print d.o.o.

Biokovo je zbog svoje jedinstvene geomorfologije, izrnimne bioraznolikosti i prirodne ljepote krajobraza 1981 godine proglašeno parkom prirode. Prostire se na površini od 196 km2 i obuhvaća planinski masiv od prijevoja Dupci do Gornjih Igrana, u dužini od oko 30 km. U Parku se jednim dijelom nalazi i Biokovski botanički vrt „Kotišina", smješten na primorskoj padini Biokova iznad sela Kotišina. Na Biokovu su prisutni svi tipični fenomeni krša – vrtače, škrape, kamenice, špilje, ledenice, te jame od kojih je najdublja Mokre noge (-831m), četvrta po dubini u Hrvatskoj. Na prvi pogled siromašno i golo, Biokovo obiluje bilnim i životinjskim vrstama. Uz mjestimice prašumske sve puna planinarska, animal species. With the occasional ancient forest of breech, fir, and the black Dalmatian pine tree, we also find a great number of plant types, among which are endemic species such as *Edraianthus pumilio*, *Centaurea biokovensis*, *Centaurea cuspidata* and others. The animal world of Biokovo is rich and full of variety, with numerous endemic species and tertiary relics. The underground fauna hides a true treasure with actually 60 endemic species. Many traces show the coexistence of man and the mountain such as archeological remains, churches, chapels and shepherd's settlements. Up to the top of Biokovo, St. Jure, other than mountain trails, leads a road 23 km long which is also the highest asphalted road in Croatia.

Biokovo wurde, dank seiner einmaligen Geomorphologie, seiner außergewöhnlichen biologischen Vielfältigkeit und seiner landschaftlichen Naturschönheit im Jahre 1981 zum Naturpark ernannt. Der Park erstreckt sich über eine Fläche von 196 km² und umfasst ein circa 30 km langes Gebirgsmassiv von Dupci bis hin zu Gornje Igrane. Im Park befindet sich auch ein Teil des Botanischen Garten „Kotišina" er ist an dem zum Meer gewendeten Hang über dem Dorf Kotišina gelegen. Biokovo hat alle typischen Phänomene von Karst zu bieten – Dolinen, Schratten, Steine, mit natürlich entstandenen Mulden, Höhlen, Eisgruben und Grotten. Die Tiefste ist die Mokre noge (-831m), die viertiefste Grotte in Kroatien. Biokovo scheint auf den ersten Blick arm und karg, beherbergt aber zahlreiche Pflanzen- und Tierarten. Neben dschungelartigen Wäldern aus Buchen, Tannen und dem schwarzen dalmatinischen Kiefer, findet man zahlreiche Pflanzenarten, unter anderem auch endemische Arten wie z.B. *Edraianthus pumilio, Centaurea biokovensis, Centaurea cuspidata* und weitere. Die Tierwelt von Biokovo ist eigentümlich und archeologici, le chiese, le cappelle e le case dei pastori. , La vetta più alta di Biokovo, Sv. Jure (San Giorgio), è raggiungibile non solo attraverso i sentieri di montagna, ma anche attraverso una strada lunga 23 km, che è anche la più alta strada asfaltata in Croazia.

Biokovo (dzięki swojej unikalnej geomorfologii, wyjątkowej różnorodności biologicznej i naturalnej piękności krajobrazu został ogłoszony w 1981 roku parkiem przyrody. Zajmuje powierzchnię 196 km ². obejmuje pasmo górskie przejścia od Dupci do Gornjih Igrana, długości około 30 km. Do Parku należy także część Ogrodu Botanicznego Kotišina, leżącego na nadmorskich wzgórzach nad wsią o tej samej nazwie. W Biokovu są obecne wszystkie typowe zjawiska krasowe - leje, depresje, ostrygi, jaskinie, jaskinie lodowe i doły odktórych najgłębszym jest Mokre noge (-831m), czwarty po głębokość w Chorwacji. Na pierwszy rzut oka, słabe i nagie Biokovo ma wiele gatunków roślin i zwierząt. Z przerwami dziewiczego lasu przeplatanymi bukowom, jodłą i dalmatyjską czarną sosną, znajdujemy dużą liczbę gatunków roślin, wśród których są też i endemiczne, takie jak *Edraianthus pumilio, Centaurea biokovensis, Centaurea cuspidata* i wiele innych. Zwierzęcy świat Biokova jest osobliwy i zróżnicowany, z wieloma gatunkami endemicznymi i wyższymi reliktami, a podziemna fauna kryje prawdziwy skarb z aż 60 biokovskih gatunków endemicznych. Wiele śladów wskazuje na współistnienie człowieka i góry, takich jak ruiny, kościoły, kaplice i pasterskie chaty. Do najwyższego szczytu Biokova Sv. Jure, oprócz szlaków turystycznych, prowadzi też droga długa 23 km, która jest również i najdłuższą asfaltową drogą w Chorwacji.

Kvôli svojej jedinečnej geomorfológii, mimoriadnej biodiverzite a prírodnej krajinnej kráse bolo Biokovo vyhlásené za prírodný Přírodním parkem. Rozkládá se na ploše 196 km² a zahrňuje horský masiv od horského sedla do Gornjih Igrana, v délce asi 30 km. V Parku sa častočne nachádza aj Biokovská botanická záhrada Kotišina, ktorá se nachází na přímořském srazu Biokova nad vesnicí Kotišina. Na Biokovu jsou přítomny všechny typické fenoménky krasu – kotliny, skály, jeskyně, ledové jeskyně a nicně nejhlubší je Mokre noge (- 831m), čtvrtá nejhlubší v Chorvatsku. Na první pohled chudé a lysé Biokovo překvapuje mnoha rostlinnými a živočišnými druhy. Kromě místy pralesního porostu buku, jedle a černé dalmatské borovic zde najdeme i velký počet rostlinných druhů, mezi nimi i endemické rostliny, jako je např. *Edraianthus pumilio, Centaurea biokovensis, Centaurea cuspidata* a další. Živočišná říše Biokova je specifická a rozmanitá, s mnoha endemity a terciárními relikty a podzemní fauna skrývá pravé bohatství s dokonce 60 biokovskými endemity. Množství stop ukazuje na soužití člověka a hor, jako jsou např. archeologické ostatky, kostelíky, kapličky a pastýřská obydlí. K nejvyššímu vrcholu Biokova – Sv.Jure – vede kromě horských stezek i silnice dlouhá 23 km, která je zároveň i nejvyšší vyasfaltovanou cestou v Chorvatsku.

A Biokovo hegység egyedi felszíne, kivételes biológiai sokszínűsége és a vidék természetes szépsége miatt 1981-ben természetvédelmi területté lett nyilvánítva. 196 km² területen fekszik és a Dupci hágótól Gornje Igrane-ig terjedő hegy masszívot öleli fel, melynek hossza körülbelül 30 km. A Parkban található a Biokovoi Botanikus Kert a Kotišina egy része is, mely a Biokovo-hegy tengerparti oldalán helyezkedik el. Kotišina falu felett. A Biokovon megtalálhatóak a karsztvidékek jellemző jelenségei – völgyek, karros felületek, kőfejtők, barlangok, jégvermek és vermek, mélyek közül a legmélyebb az Mokre noge (Vizes lábj(-831m), Horvátországban a negyedik legmélyebb. Az első látásra szegénynek és csupasznak tűnő Biokovo hegység számos növényi-és állatfajban bővelkedik. A helyenkénti ősi bükk-, fenyő-és a dalmáciai feketefenyő-erdő mellett számos növényi fajt találunk, melyek között van az őshonos *Edraianthus pumilio, Centaurea biokovensis, Centaurea cuspidata* és más. A biokovo állatvilága sajátságos és változatos, számos őshonos fajjal és tercier reliktum fajjal, a földalatti fauna pedig igazi gazdagságot rejt, mintegy 60 biokovoi őshonos fajjal. Számos nyom az ember és a hegység együttélésére utal, mint például a régészeti leletek, templomocskák, kápolnák és a pásztor lakok. A Biokovo legmagasabb csúcsára, a Sv. Jure-ra a hegyi utak mellett el lehet jutni a 23 km hosszú úton is, ami egyben a legmagasabban fekvő aszfaltút Horvátországban.

Благодаря своей единственной геоморфологии, необыкновенному биоразнообразию и природной красоте Биоково в 1981 году провозглашено парком природы. Простирается на территории 196 км² и занимает горный массив длиной около 30 км от перевала Дупцы до Горни Играны. В одной части Парка находится и ботанический сад Котишина, расспагающийся на спуске Биоково к морю над деревней Котишина. На Биоково есть все типичные феномены карста – воронки, карры, каменицы, пещеры, также ледовые и вертикальные, самая глубокая из которых мокрые ноги (-831 м), четвертая по глубине в Хорватии. На первый взгляд, пустое и голое Биоково богато многочисленными видами растений и животных. Кроме мое-где растущих бука, ели и черной далматинской сосны можно найти и многочисленные виды растений между которыми и многие эндемические, как например: Edraianthus pumilio, Centaurea biokovensis, Centaurea cuspidata и другие. Животный мир Биоково богат и разнообразен, с многочисленными эндемиками и третичными реликтами, а подземная фауна скрывает настоящее богатство даже с 60 эндемиками Биоково. Многое указывает на сосуществование человека и горы, как например: археологические остатки, церковки, часовенки и пастушьи домa. До самой высокой вершины Биоково Св. Юре кроме горных троп ведет и дорога длиной 23 км, являющаяся также и самой высокой асфальтированной дорогой в Хорватии.

BIOKOVO
Park prirode
Nature park

PARKOVI
Parks of Croatia
HRVATSKE